

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kalló Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kalló János Márk ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Magyar Energia Hivatal (1081 Budapest, Köztársaság tér 7. - hivatkozási szám: ...) alperes ellen energia ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a ... elnök által képviselt ... beavatkozott -, a Fővárosi Bíróság 2009. évi április hó 24. napján kelt 4.K.33.910/2008/5. számú ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2010. évi szeptember hó 8. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és az alperes 2007. évi január hó 20. napján kelt ... számú határozatát hatályon kívül helyezi.

A kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A beavatkozási igénybejelentésre a felperes 10 ingatlanra tervezett villamos-energia-szolgáltatást biztosító hálózat kiépítésére vállalt kötelezettséget a felek között 2002. június 5. napján megkötött szerződésben. A felek között létrejött megállapodásban (2. oldalon alulról a 3. bekezdésben) szerepelt az a kikötés: „hogyan az igénybejelentők a további hálózatfejlesztési hozzájárulásból visszatérítésre nem tartanak igényt” (a továbbiakban: szerződéses kikötés). A kivitelezés befejezése után a felperes és a hálózatra ténylegesen rácsatlakozó fogyasztók (négy ingatlan tulajdonosa) közötti költségelszámolás megtörtént.

A beavatkozó az alpereshez intézett panaszában kérte a kiépített hálózatra utólagosan rákötött fogyasztók részéről a hálózat fejlesztési hozzájárulás megfizetését.

Az alperes a villamos-energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: Vet.) 10.§-ának c) pontjában foglalt hatáskörében eljárva hozta meg a 2007. január 20. napján kelt ... számú határozatát, amelyben a panasznak helyt adott. Kötelezte a felperest, hogy a panaszügyben járjon el a felek közötti szerződéskötés időpontjában hatályos villamoshálózat-fejlesztési hozzájárulásról szóló 26/1995. (VII.25.) IKM rendelet (a továbbiakban: R.) 4.§-ának (8) bekezdése alapján, mely szerint a 10 éven belül új igénnyel jelentkező fogyasztó a már befizetett hálózatfejlesztési hozzájárulás arányos részét köteles megfizetni. A felperes a később befizetett hozzájárulást köteles a korábbi befizetők részére visszatéríteni. Rögzítette, hogy a felek között létrejött megállapodás felülvizsgálatára nem jogosult, de a szerződéses kikötés bírósági eljárásban megtámadható.

A felperes elsődleges kereseti kérelme az alperesi határozat hatályon kívül helyezésére irányult. A hatóság nem megfelelő módon járt el, mert a Vet. 11.§-ának a) pontja nem hatalmazza fel polgári jogi ügyekben való döntésre, amit az Alkotmánybíróság 353/B/2007. számú határozatában (a továbbiakban: AB határozat) kifejtettek is alátámasztanak. Az alperesi határozat ezért a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200.§-ának (1) bekezdésébe és a 201.§-ának (1) bekezdésébe, továbbá a Vet. 2.§-ába ütköző jogsértő rendelkezéseket tartalmaz. A felperes másodlagosan - a terhére előírt kötelezések törlése mellett - az alperesi határozat megváltoztatását kérte. Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben a R. 4.§-ának (3) és (8) bekezdéseiben foglaltak együttes értelmezéséből az következik, hogy a hálózatra később csatlakozók részéről befizetett összegekből a beavatkozó jogszerűen nem tarthat igényt a hálózatfejlesztési visszatérítésére, mert így jogalap nélkül gazdagodna. Előadta, hogy a kiépített hálózatra rácsatlakozók ténylegesen a rájuk eső teljesítményarányos költséget fizették meg; tíz ingatlanosra kiépített villamoshálózat fennmaradó hat ingatlanra eső részét nem terhelte a fogyasztókra, azaz a R. szerint felszámítható hálózatfejlesztési hozzájárulásnak a 6/10-ét saját maga finanszírozta. Így a beavatkozó további visszatérítésre nem jogosult, mivel a hálózatra később csatlakozók csak felé tartoznak befizetési kötelezettséggel, ezért a hatóság határozati kötelezése jogellenes.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte azzal, hogy a Vet. 10.§-ának c) pontjában rögzített hatáskörében eljárva hozta meg a jogszabályi előírásoknak megfelelő döntését. Kizárólag a felperes magatartásának jogszerűségét vizsgálta, így a határozatában nem polgárjogi kérdésben döntött.

A beavatkozó Szervezeti és Működési Szabályzatára hivatkozással jogsértőnek értékelte azt, hogy a hálózatra utóbb csatlakozók számára nem fizetnek hálózatfejlesztési hozzájárulást, ezért az alperesi határozat helybenhagyása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. A jelen ügyben irányadó jogszabályi rendelkezések összevetése eredményeként megállapította, hogy az alperes a perbeli esetben törvényi felhatalmazás alapján, hatáskörében eljárva, a Vet. 10.§-ának c) pontja szerint hozta meg döntését. Határozatában a beavatkozóval kapcsolatos szolgáltatói eljárás jogszabályoknak való megfelelését vizsgálta és ennek eredményeként - észelve a jogsértő állapotot - kötelezte a felperest a R.-ben előírtak szerinti eljárásra. Hangsúlyozta, hogy a hatóság döntése a beavatkozó és a felperes polgári jogi igényérvényesítési jogát nem érintette, a beavatkozó részére végrehajtható követelést nem keletkeztetett. Kiemelte, hogy a felperes alaptalanul hivatkozott az AB határozatra, mert az kizárólagosan a Vet. 11.§-ának a) pontjára vonatkozik. A R. rendelkezéseinek egybevetésével azt rögzítette, hogy a felperes a R. 4.§-ának (8) bekezdése alapján köteles a beavatkozónak, mint korábbi befizetőnek a később befizetett hálózatfejlesztési hozzájárulást visszatéríteni. A visszatérítés módjában pedig a R. 4.§-ának (3) bekezdése szerinti szerződésben köteles megállapodni a visszatérítésre jogosultakkal. A szerződésben teljesen kizárni az új igénnyel jelentkező fogyasztó által befizetett hozzájárulás visszatérítését jogszerűen nem lehet.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen a kereseti kérelmének megfelelően kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását. Másodlagosan az alperesi határozatnak a hozzájárulások visszatérítésére vonatkozó kötelezése törlésével az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte. Harmadlagos kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy az alperes hatáskörét túllépve rendelkezett a beavatkozó és a közte létrejött jogviszonyról, így az ennek tartalmára kiható téves jogértelmezésen alapuló elsőfokú bírósági ítélet sérti az Alkotmány 2.§-ának (1) bekezdésében rögzítetteket. A Vet. 2.§-a alapján a jelen per tárgyát érintő szerződés tekintetében is alkalmazandó a Ptk. 200.§-ának (1) bekezdése, amely lehetőséget biztosít, hogy a felek - különösen a fogyasztó javára - eltérjenek a R. szabályaitól. A jogalkotó célja a R. 1.§-ának (1) bekezdésében írtakból kitűnően az volt, hogy maximálja a szolgáltató által kérhető hozzájárulás mértékét. Védje ezzel a fogyasztói igénybejelentői érdeket, de nem zárva ki azt, hogy közös megegyezéssel a szolgáltató a fogyasztóra nézve kedvezőbben járjon el, eltérve a R. rendelkezéseitől. A beavatkozó által is elismerten a jogszabályi maximumnál alacsonyabb, a ténylegesen igénybevett teljesítménnyel arányos hozzájárulást kért. Ezzel egyidejűleg értelemszerűen rögzítette azt, hogy mivel nem a teljes díjat kérte, így a későbbi befizetésekből hozzájárulás sem jár az igénybejelentő részére. A megállapodás e rendelkezése a beavatkozóval azonos ügyleti akaratot tükrözte, amelyet a beavatkozó nem vitatott a szerződés aláírásakor és polgári bíróság előtt sem támadta meg ezt a szerződéses kikötést. Nyomatékosan utalt arra, hogy a R. 4.§-ának (8) bekezdése ténylegesen azért sem alkalmazható, mert ugyanezen jogszabályi előírás (3) és (4) bekezdésében írt feltételek sem teljesültek a perbeli esetben. Kifejtette, hogy a visszatérítés feltétele a teljes megvalósulási költség 70%-ának a korábbi igénylők általi befizetése, mert ennek hiányában a visszatérítési igény meg sem nyílik. A tényleges elszámolás következtében a

beavatkozónak további befizetést kellene még teljesítenie, mivel nem a teljes költség 70%-át fizette meg.

Az alperes megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érveit és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak érdemben helyes indokai alapján hagyja helyben. Nyilatkozata szerint a felperes azért nem követelte a bekerülési költség 70%-át, mert nagyon drága kiépítési módot választott, ezért méltányosan eljárva kedvezményt biztosított és nem hárította át azt többletköltséggént. A R. 4.§-ának (3) bekezdése a fogyasztóra áthárítható költségrész maximumát határozza meg, amelytől való pozitív irányú eltérés megengedett, azonban a R. 4.§-ának (8) bekezdése nem biztosítja a visszatérítési kötelezettség kizárását. Sérelmezte, hogy vannak olyan fogyasztók, akik a bekötő vezeték kiépítési költségeit megtérítik, azonban a közhálózatra díjmentesen csatlakoznak rá és azért nem fizetnek.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint eljárva a Fővárosi Ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a peradatok alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a beavatkozói kérelem tárgyában a felperesnek a panaszügyben való eljárásra kötelezése jogszerű volt, erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte.

Mindenekelőtt a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a beavatkozói panasz előterjesztése folytán létrejött közigazgatási jogviszony tekintetében az alperes törvényi felhatalmazás alapján a panaszban kifogásolt felperesi magatartás vizsgálatára - a Vet. 10.§-ának c) pontja alapján - hatáskörrel rendelkezett. Ezért az AB határozat jelen ügyben nem bír relevanciával, mert az a Vet. 11.§-ának a) pontjára vonatkozik.

A Vet. 10.§-ának c) pontja szerinti hatáskör gyakorlásának módját és terjedelmét az határozza meg, hogy a konkrét egyedi ügyben a panasz mire irányul, ugyanis az e körben feltárt tények és körülmények vizsgálata és értékelése alapján kell dönten. A hatóság a jogilag releváns tények feltárásával és a szükséges körben bizonyítás lefolytatásával kerül abba a helyzetbe, hogy megállapítsa azt, hogy a panaszosi kérelmet előterjesztő felet valóban érte-e jog- vagy érdeksérelem, illetve milyen módon lehet azt orvosolnia. A bírósági felülvizsgálat érdemi részét képezte az, hogy az alperes a hatáskörébe tartozó ügyben a vonatkozó anyagi és eljárási jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott-e.

A perbeli esetben az alperes határozatában a felek közötti szerződéskötés időpontjában hatályos és alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekre történő utalással kötelezést írt elő a felperesnek, a panaszügyben való eljárásra. Az

alperesnek elsődlegesen azt kellett volna vizsgálnia, hogy a felperes a beavatkozási reklamációval kapcsolatosan a szükséges körben intézkedett-e, és bizonyíthatóan a hozzá intézett panaszosi kérelmet a számára előírt minőségi követelményeket kielégítő módon megválaszolta-e.

Az alperes a panaszosi kérelemmel összefüggésben beszerzett iratok értékelésekor nem észlelte azt, hogy a felperes a 2006. július 24. napján kelt levelében a hálózatfejlesztési hozzájárulási elszámolás tárgyában hozzá intézett beavatkozási megkeresésre vonatkozó jogi álláspontját tükröző választ megadta. A szolgáltatói intézkedés megtételére való felhívásnak pedig csak akkor lett volna helye, ha beavatkozási panaszt érintően nem járt volna el. E releváns körülményt az elsőfokú bíróság is figyelmen kívül hagyta döntése meghozatalakor annak ellenére, hogy a rendelkezésre álló periratokból kitűnően a felperes nem mulasztotta el a beavatkozási kérelem kivizsgálását, válaszadási kötelezettségének eleget tett, emiatt a felperes panaszügyben való eljárásra kötelezése szükségtelen volt.

A beavatkozónak a hálózatfejlesztési hozzájárulási elszámolást érintő polgári jogérvényesítési lehetősége azonban továbbra is biztosított peren kívül, avagy polgári bíróság előtti eljárásban.

A fentebb kifejtettek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperes határozatát a Pp. 339.§-ának (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, jogsértőnek ítélve a panaszügyben való intézkedés megtételére vonatkozóan a perben felülvizsgált határozatban előírtakat; mint szükségtelent mellőzte az új eljárásra kötelezésről való rendelkezést.

A felperes a másodfokú eljárásban költséget nem kért, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§-ának (2) bekezdése alapján az erről való határozathozatalt mellőzte. Az alperes személyes illetékmentessége folytán a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján a kereseti és a fellebbezési illetéket az állam viseli. A felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére szükségtelenül lerótt 16.500 (tizenhatezer-ötszáz) forint kereseti, és 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket az illetékügyekben eljáró hatóságtól az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80.§-ának (1) bekezdés i) pontjában és az Itv. 94.§-ának (2) bekezdésében írtak szerint igényelheti vissza.

, 2010. évi szeptember hó 8. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Bacsa Andrea sk. előadó bíró,
dr. Matheidesz Ilona sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

